

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 2 september 2011 inzake het Nahang Besluit van 14 juni 2011 tot wijziging van onder meer het Inrichtingsbesluit WVO en het Eindexamenbesluit VO in verband met de invoering van een maatschappelijke stage in het voortgezet onderwijs (Kamerstuk 32 531, nr. 19). Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

1. Inleiding

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige wijzigingen van het Inrichtingsbesluit WVO en het Eindexamenbesluit VO in verband met de invoering van een maatschappelijke stage. Deze leden waarderen de invoering van de maatschappelijke stage omdat zij het stimuleren van maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid zien als een opgave van de overheid. Voorwaarde voor het succes is echter wel dat de leerlingen bij hun maatschappelijke stage voldoende begeleiding krijgen. Op welke wijze zijn er in het onderhavige besluit waarborgen opgenomen die voorkómen dat scholen leerlingen tijdens hun maatschappelijke stage aan hun lot overlaten, zo vragen deze leden. Biedt de regeling voor de begeleiding van de stage-overeenkomst ook voor leerlingen en ouders aanknopingspunten om een onverhoopt tekortschietende begeleiding aan de orde te stellen? Zo ja, hoe dan, zo vragen deze leden.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het Nahang Besluit van 14 juni 2011 tot wijziging van onder meer het Inrichtingsbesluit WVO en het Eindexamenbesluit VO in verband met de invoering van een maatschappelijke stage in het voortgezet onderwijs. De leden onderschrijven de keuze van de verplichte maatschappelijke stage. Het onderwijs is bij uitstek de plaats waar burgerschap, emancipatie en sociale integratie dienen te worden overgedragen, zowel impliciet als expliciet. Deze leden zijn van mening dat de maatschappelijke stage niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van de reguliere onderwijstijd. De leden van de fractie kunnen zich dan ook goed vinden in de verplichte maatschappelijke stage met een minimumeis van 30 klokuren. De bepaling dat stage-uren boven dit minimum niet mee tellen als onderwijstijd én niet bekostigd worden, lijkt deze leden voldoende om eventuele perverse prikkels tegen te gaan.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Nahang Besluit inzake de maatschappelijke stage. Deze leden willen nogmaals het grote belang van de maatschappelijke stage benadrukken. Leerlingen maken kennis met het zich belangeloos in zetten voor de maatschappij en komen veelal voor het eerst in aanraking met vrijwilligerswerk. Met de maatschappelijke stage hebben scholen bovendien een extra mogelijkheid gekregen om uitdrukking te geven aan de vormende taak van de school, die ook belangrijk is naast het aanleren van de kernvakken. Deze leden onderschrijven dan ook volledig dit besluit. Wel hebben deze leden nog enige vragen.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het besluit.

2. Ontheffingen en vrijstellingen

De leden van de PVV-fractie vragen of de maatschappelijke stage juist niet voor de leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs (vso) het meeste profijt kan opleveren. Dit zijn bij uitstek de leerlingen die van huis uit een beperkt sociaal netwerk hebben. Zodoende zijn zij dus het meest gebaat bij een kennismaking met een «wereld buiten de eigen buurt» waarbij zij praktijkervaring kunnen opdoen, aldus de leden van voornoemde fractie.

3. Minimum aantal uren maatschappelijke stage

De leden van de PvdA-fractie wijzen op het minimum van 30 (klok)uren. De leden vragen of de scholen geheel vrij zijn in de keuze van de tijden waarop de maatschappelijke stage plaatsvindt. Of moet de maatschappe-

lijke stage plaatsvinden tijdens reguliere onderwijsuren, zo vragen zij. Welke overwegingen liggen daaraan ten grondslag? Hoe wordt voorkomen dat scholieren worden geconfronteerd met onmogelijke tijdstippen waarop zij voor hun maatschappelijke stage zouden moeten opdraven, willen de leden weten.

De leden van de PVV-fractie merken op dat een minimum van 30 klokuren voor de maatschappelijke stage geldt, welke meetellen als onderwijstijd. De voor- en nabespreking betreffende de maatschappelijke stage vallen echter niet onder deze klokuren. De leden van deze fractie vragen waarom hiervoor is gekozen. Waarom bijvoorbeeld niet vijftwintig klokuren aan stage en vijf klokuren aan bespreektijd, zo vragen zij.

De leden van de CDA-fractie wijzen er op dat de 30 uur, die staan voor maatschappelijke stage alleen de stage-activiteiten zelf betreffen en niet het voor- en natraject. Scholen geven aan dat vooral voor de bewustwording van leerlingen het voor- en natraject van belang is. De leden verzoeken het kabinet nog eens duidelijk aan te geven waar deze tijd onder valt, is dit extra onderwijstijd of is er wel ruimte om dit als onderdeel van de maatschappelijke stage mee te tellen, zo vragen deze leden.

4. Bekostiging

De leden van de CDA-fractie willen benadrukken dat het de bedoeling is dat leerlingen zelf hun maatschappelijke stage regelen. Alleen indien dit niet lukt kan er een beroep worden gedaan op de school of een eventuele stagemakelaar. Ook de vergoeding, die scholen voor de maatschappelijke stage krijgen is gebaseerd op deze insteek, het wordt immers veel duurder als scholen telkens een stagemakelaar in de arm nemen. De leden vragen of deze insteek voldoende bekend is bij de scholen en leerlingen. Vervolgens hebben de leden een vraag over de financiering van de stagemakelaar indien er geen afspraken hierover zijn gemaakt tussen school en gemeente. Kan het kabinet aangeven wie in dit geval de stagemakelaar moet financieren, zo willen de leden weten.

De leden van de PVV-fractie wijzen erop dat de structurele bekostiging voor de maatschappelijke stage per leerling € 280 bedraagt, hetgeen wordt opgebouwd in de eerste vier leerjaren of inschrijvingsjaren. Voor de leerlingen die op de school in het vijfde of zesde leerjaar staan ingeschreven, ontvangt de school geen bekostiging. Dit laat onverlet dat de school en de leerling vrij zijn te bepalen wanneer in de schoolcarrière de maatschappelijke stage uitgevoerd wordt. De leden van deze fractie zijn hier kritisch over en hebben twee vragen. Ten eerste zijn de leden van mening dat een generieke bekostiging van € 280 onrecht doet aan de lagere schoolsoorten. Voor de basisberoepsgerichte leerweg en de kadergerichte leerweg is het een stuk arbeidsintensiever om voorzieningen te treffen omtrent de maatschappelijke stage. Hiermee is het ook een stuk kapitaalintensiever om stageplaatsen te werven en deze leerlingen te begeleiden dan gymnasia, vwo's en havo's. Deze schoolsoorten zullen geld overhouden. De leden vragen of er gedifferentieerd kan worden tussen de verschillende schoolsoorten? Indien dit het geval is, vernemen de leden graag op welke wijze.

Ten tweede vragen de leden van voornoemde fractie of er een mogelijkheid is om de stageperiodes wél als school vast te leggen op vaste momenten in het schooljaar. En waarbij deze stages opgenomen worden in het jaarprogramma van de scholen. Zodoende creëer je versimpeling als school in de zin van structuur, helderheid en duidelijkheid voor het onderwijspersoneel, hetgeen ook overzichtelijk is voor de agenda van de scholen, aldus de leden van deze fractie.

5. Stageovereenkomst

De leden van de CDA-fractie merken op dat in het besluit melding wordt gemaakt van verzekeringen en de stage. De leden vragen hoe zich dat verhoudt tot de vrijwilligerspolis van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die sommige gemeenten hebben afgesloten waardoor de leerlingen automatisch verzekerd zijn. Hebben alle gemeenten zo'n vrijwilligerspolis afgesloten en betekent dit inderdaad dat de leerlingen die stage lopen automatisch ook verzekerd zijn, willen de leden weten.

De leden van de SGP-fractie vragen of het kabinet onderkent dat het voor scholen lastig kan zijn dat sommige leerlingen uit eenzelfde klas nog geen buitenschoolse stage kunnen lopen omdat zij de leeftijd van dertien jaar nog niet hebben bereikt. Delen zij de mening van deze leden dat in een regeling van deze uitzondering binnen de bestaande arbeidsrechtelijke kaders goed te voorzien is? Is het kabinet bereid tot een praktische oplossing te komen, zo vragen de leden van voornoemde fractie.

6. Eindexameneis

De leden van de PVV-fractie vragen of het qua onderwijstijd en -planning uitvoerbaar is de maatschappelijke stage bij een onvoldoende beoordeling nogmaals uit te voeren.